

Inleiding

CDA, VVD, D66 en PvdA hebben een akkoord gesloten over de vorming van een nieuw college van burgemeester en wethouders in Overbetuwe. Dit programma omvat de speerpunten van beleid voor de komende vier jaar.

De coalitie is een voortzetting van de coalitie in de afgelopen raadsperiode. Wij willen graag samen voortbouwen op het ingezette fundament. Het continueren van bestaand beleid en gestarte projecten is dan ook het eerste uitgangspunt voor de komende vier jaar.

De Toekomstvisie+ vormt de basis voor het beleid dat wij de komende jaren verder ontwikkelen. Vanuit deze visie werken wij binnen vijf centrale thema's verder aan een onderscheidende, krachtige gemeente die voortbouwt op de aanwezige kwaliteiten in omgeving en samenleving.

De Toekomstvisie+ geeft de gewenste ontwikkelrichting van de gemeente Overbetuwe aan op diverse terreinen. Om voldoende samenhangend en effectief te kunnen sturen op de gewenste maatschappelijke effecten op deze terreinen, hebben we afgesproken de opdrachten voor de komende jaren op te pakken door de 21 opgaven van de Toekomstvisie+ te verbinden in vijf centrale thema's.

De vijf centrale thema's geven wij verder vorm binnen de volgende samenhangende beleidsprogramma's:

1. Samenleven
2. Werken en leren
3. Wonen
4. Verkeer en vervoer
5. Landschap en recreëren

Bij het beoordelen van de bereikte effecten kijken we niet alleen naar de inhoudelijke kwaliteit binnen elk van deze programma's, maar ook naar de inhoudelijke samenhang tussen de programma's.

Wij hebben ervoor gekozen aan de verdere uitwerkingen van de Toekomstvisie+ in de komende vier jaar de volgende onderscheidende kwaliteitskenmerken te koppelen:

- Relatie burger-bestuur: de kwaliteit van de burgerparticipatie
- Dienstverlening: de kwaliteit van klant- en oplossingsgerichtheid
- Duurzaamheid: de bestendige kwaliteit van bereikte effecten, zodat ook toekomstige generaties nog hiervan kunnen profiteren (*legacy*)
- Leefbaarheid: de kwaliteit van de omgeving, afgestemd op de beleving en behoeften van de gebruikers voor wonen, werken en samenleven
- Identiteit: de mate waarin is aangesloten bij de essentie van de gemeente (wat wij willen zijn en waar wij voor staan): de verscheidenheid aan kernen en gebieden (maatwerk), de sociale samenhang, het zelforganiserend vermogen en de unieke positie in de regio
- Innovatie: de kwaliteit en effecten van vernieuwende ideeën en uitwerkingen (ruimte voor experimenten)

Met deze kwaliteitskenmerken laten wij zien voor welke onderscheidende kwaliteit wij staan en wat onze inwoners van ons mogen verwachten. Ook benadrukken wij hiermee nogmaals het belang van de dragende principes van de werkorganisatie, namelijk “samenwerking” en “externe oriëntatie” (“blik naar buiten gericht”).

Bij deze externe oriëntatie staat een goede relatie met onze inwoners voorop. Dit uit zich in klant- en oplossingsgerichtheid, ook van onze medewerkers. Maar ook de communicatie met inwoners krijgt veel aandacht. Aan de hand van de interactieladder (mate van betrokkenheid) bekijken we vooraf en per onderwerp op welke wijze wij inwoners en belanghebbenden informeren dan wel bij het maken van de (beleids)plannen kunnen betrekken. We blijven er daarbij goed op letten dat voor iedereen vooraf duidelijk is welke rol zij kunnen spelen in het proces. Bij burgerparticipatie hoort ook een goede rolverdeling tussen raad, college en ambtelijke organisatie. Het college staat open voor initiatieven op dit vlak.

Ook andere partners in het maatschappelijk veld zoals verenigingen, stichtingen, ondernemers en belangenorganisaties, maar zeker ook de dorpsraden en wijkplatforms, blijven belangrijke gesprekspartners voor onze gemeente. De externe gerichtheid uit zich ook in samenwerking met andere gemeenten. Wij blijven investeren in een goede bestuurlijke en ambtelijke intergemeentelijke samenwerking, zowel binnen bestaande samenwerkingsverbanden, zoals de Stadsregio, als tussen de gemeenten onderling. Wij blijven graag medeverantwoordelijkheid dragen voor gemeenteverstijgende opgaven.

Financiën en kwaliteitsslag

In dit collegeprogramma geven wij verder richting aan de gewenste ontwikkeling van onze gemeente. De mogelijkheden die wij hebben om deze doelstellingen te realiseren, worden vervolgens bepaald door de beschikbare middelen.

Bij de behandeling van de begroting 2010 heeft de toenmalige raad het toenmalige college verzocht te starten met de heroverwegingsoperatie “Schatgravers”. Zo wordt de huidige raad in staat gesteld bij de vaststelling van de kadernota 2011-2014 weloverwogen bestuurlijke keuzes te maken om tot een gezonde meerjaren financiële positie te komen.

Bij het vaststellen van dit collegeprogramma is de heroverwegingsoperatie nog in volle gang. De financiële onderbouwing van de uitwerking van dit collegeprogramma vindt dan ook niet eerder plaats dan bij de vaststelling van de kadernota 2011-2014 en de daaraan voorafgaande inhoudelijke discussie vanuit de heroverwegingsoperatie “Schatgravers”. Daarbij is een sluitende meerjarenraming uitgangspunt. Bovendien blijven wij ook bij deze heroverwegingen streven naar zo laag mogelijke lasten voor onze inwoners.

De heroverwegingsoperatie schatgravers maakt onderdeel uit van een brede en voortdurende kwaliteitsslag die wij deze collegeperiode met elkaar willen maken. Vanuit een duidelijke visie richten wij ons op een nog efficiëntere en effectievere uitvoering van een passend takenpakket voor deze gemeente. We gaan daarmee voort met de open en innovatieve benaderingswijze van de heroverwegingsoperatie “Schatgravers”. En ook bij deze kwaliteitsslag hanteren wij de genoemde kwaliteitskenmerken als een belangrijk richtsnoer.

Beleidsprogramma's

In de vijf programma's staan de volgende hoofddoelstellingen centraal:

1. Samenleven

Hoofddoelstelling:

- Het versterken van de sociale samenhang in de gemeente en van de persoonlijke ontwikkeling van de inwoners door hen de mogelijkheid te bieden tot deelname aan sport en cultuur en door het stimuleren en faciliteren van een actief verenigingsleven.
- Het behouden en versterken van een passend niveau van voorzieningen voor de kernen en van alle benodigde voorzieningen in een cluster van kernen.
- Het verbeteren van de kwaliteit van de leef- en woonomgeving door verhoging van de objectieve en subjectieve veiligheid voor álle inwoners van de gemeente.
- De inwoners van de gemeente met inachtneming van hun eigen verantwoordelijkheid en eventuele beperkingen zo volwaardig mogelijk laten deelnemen in de samenleving.

Uitgangspunt is het stimuleren en faciliteren van initiatieven uit de samenleving. De gemeente kan nog duidelijker een positieve grondhouding aannemen bij het zoeken naar mogelijkheden om deze initiatieven te ondersteunen.

Versterking van het vrijwilligersbeleid bevordert verdere maatschappelijke participatie. Investeren in het kader van verenigingen levert een aanzienlijke bijdrage aan het in stand houden van een vitaal verenigingsleven. De dorpshuizen zijn een belangrijke plek voor ontmoeten in de kernen. Bij de accommodaties streven we naar harmonisatie van de diverse beheers- en exploitatiemodellen.

Voor het vergroten van de veiligheid van inwoners zet de gemeente alle beschikbare middelen in. Het is van belang te blijven proberen misdragingen te voorkomen en waar nodig adequaat te reageren op overlast. Aanrijtijden van ambulances en hulpdiensten binnen de norm in het gehele gebied blijft een belangrijk aandachtspunt.

Bij het beantwoorden van hulpvragen van inwoners op het gebied van wonen, zorg en welzijn is het sociale netwerk heel belangrijk. Wij stimuleren daarnaast waar nodig ketendienstverlening in de kernen: het door diverse instellingen, vrijwilligers en mantelzorgers gezamenlijk en laagdrempelig behandelen van deze vragen. WMO-vervoer wordt alleen ingezet wanneer regulier openbaar vervoer geen reëel alternatief is. Voor het gebruik van WMO-voorzieningen (individueel en collectief) vragen we een inkomensafhankelijke bijdrage. Een sociaal netwerk is beschikbaar voor wie dit nodig heeft.

2. Werken en leren

Hoofddoelstelling: Het verbeteren van de samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheden om:

- een doorlopende leer- en ontwikkelingslijn te waarborgen,
- te bevorderen dat niemand zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat,
- een optimale toetreding tot de arbeidsmarkt te stimuleren,
- en kwalitatief en kwantitatief voldoende werkgelegenheid te bieden.

Uitgangspunt is het stimuleren van bedrijvigheid en het bevorderen van diversiteit in werkgelegenheid. Bij het bepalen van de economisch toegevoegde waarde van een bedrijf kijken we niet alleen naar het aantal arbeidsplaatsen, maar houden we ook rekening met de positieve overdrachtseffecten van de onderneming op andere lokale ondernemingen. We denken mee met de agrarische sector en ondersteunen startende bedrijven. Herstructurering van bedrijfslocaties heeft in de komende jaren prioriteit.

Peuterspeelzalen en kinderopvang vergroten de mogelijkheden voor een doorlopende leerlijn vanaf jonge leeftijd. Harmonisatie hiervan biedt kansen voor een betere afstemming van de ontwikkeling van en de zorg rondom het kind. Bij de verdere uitwerking hiervan stimuleren wij nadrukkelijk de ontwikkeling van innovatieve instrumenten.

Door het activeren van mensen naar regulier werk kunnen zoveel mogelijk inwoners van Overbetuwe zelfstandig in hun bestaan voorzien. Voor wie het nodig heeft, is een sociaal netwerk aanwezig. Daarbij stimuleren wij het naar vermogen deelnemen aan de samenleving.

Vanuit het stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemen gaan wij meer gebruik maken van “*social return on investment*” (SROI) om re-integratie en activering te bevorderen: aan aanbesteding van werken en diensten aan de gemeente verbinden wij de inspanningsverplichting dat de aannemende partij een bepaalde maatschappelijke bijdrage levert, bijvoorbeeld in de vorm van het inzetten van werklozen of medewerkers van de sociale werkvoorziening of door het aanbieden van stageplaatsen. Ook de gemeente als werkgever neemt in haar eigen personeelsbeleid voorwaarden op om aan dit SROI-uitgangspunt te kunnen bijdragen.

3. Wonen

Hoofddoelstelling: Het bieden van een toereikend en bestendig woningaanbod en een prettige leefomgeving aan onze inwoners.

Uitgangspunt is dat de bijdrage aan de regionale verstedelijkingsopgave binnen onze gemeente plaatsvindt in het oostelijk gebied. In het westelijk gebied is ruimte voor groei op maat, aansluitend bij de behoefte vanuit de kernen en met oog voor het behoud van voldoende zelfredzaamheid van (clusters van) kernen. Inbreiding gaat daarbij voor uitbreiding.

De samenwerking met woningcorporaties wordt versterkt: zij zijn onze belangrijkste (maatschappelijke) partners op het gebied van wonen. Samen met hen zetten we juist ook in op het verbeteren van de kwaliteit van de bestaande woonvoorraad: herstructurering met oog voor duurzaamheid, diversiteit in het woningaanbod (zoals huur- en koopsector) en leefbaarheid van de woonomgeving.

Duurzaam bouwen betekent bestendige woningen, ook geschikt voor toekomstige generaties. Daarbij gaat het niet alleen om klimaatbeheersing, maar juist ook om sociale aspecten zoals specifieke doelgroepen, zorgtaken en de bevolkingssamenstelling. Inwoners hebben de mogelijkheid voor een wooncarrière in onze gemeente: voor iedere stap in de levensloop is er een geschikt woonalternatief. Daarbij past maatwerk.

Diversiteit betekent niet alleen andere verschijningsvormen, maar ook aandacht voor diverse doelgroepen en gebruiksmogelijkheden. Dit onderstreept het belang van vraaggericht bouwen, in overleg met de toekomstige bewoners. Ook stimuleren wij nadrukkelijk (collectief) particulier opdrachtgeverschap.

4. Verkeer en vervoer

Hoofddoelstelling: Het stimuleren van een optimaal verkeers- en vervoersnetwerk binnen de gemeente Overbetuwe.

Daarbij zetten wij nadrukkelijk in op:

- Het verhogen van de verkeersveiligheid, met name voor fietsen
- Het verbeteren van de ketenmobiliteit door het versterken van OV-knooppunten
- Het optimaliseren van de aansluiting op het regionale fietsnetwerk
- Het waarborgen van de bereikbaarheid van en tussen alle kernen
- Het verbeteren van de parkeermogelijkheden in de kernen

Uitgangspunt is een zodanig verkeers- en vervoersnetwerk binnen de gemeente dat inwoners de keuze hebben uit verschillende vervoersmogelijkheden. Voor het verbeteren van de verkeersafwikkeling wordt het gebruik van het “rondje Overbetuwe” gestimuleerd. Bestaande wegen langs de Linge en over de dijken blijven open voor alle verkeer. Om veilig fietsen te bevorderen worden deze wel uitnodigender en veiliger ingericht voor fietsen.

5. Landschap en recreëren

Hoofddoelstelling:

- Het behouden en versterken van een vitaal en aantrekkelijk platteland
- Het verbeteren van de recreatieve mogelijkheden binnen de gemeente Overbetuwe

Uitgangspunt is het behouden van de kenmerkende waarden in het landschap. Er moet evenwicht zijn tussen de stedelijke en de landelijke gebieden. De economische dragers verdienen ondersteuning bij het zoeken naar nieuwe, duurzame mogelijkheden binnen de ruimtelijke kaders. Als goed voorbeeld van het versterken van de kwaliteit met oog voor zowel economische als duurzame ontwikkeling bevorderen wij het doorontwikkelen van de landgoederen. Agrarisch landschapsbeheer wordt ook een speerpunt.

Bijlage 1 Indeling opgaven Toekomstvisie+ per programma

Onderstaande opgaven uit de Toekomstvisie+ worden de komende vier jaar verder uitgewerkt binnen de vijf beleidsprogramma's. Hoewel diverse opgaven een raakvlak hebben met meerdere programma's, is er steeds binnen één programma regie op realisatie van (de uitwerking van) deze opgave. Hieronder staat een overzicht van de primaathouders vanuit de programma's.

Programma	Opgaven
Samenleven	16 – 18 – 19 – 21
Werken & leren	14 – 15 – 20
Wonen	12 – 13
Verkeer & vervoer	6 – 7 – 8 – 9
Landschap & recreëren	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 10 – 11

Opgave 17 wordt gemeentebreed opgepakt vanuit het kwaliteitskenmerk duurzaamheid.

Opgaven voor 2020

- Opgave 1 Eigenheid en kenmerken landschap behouden en versterken
- Opgave 2 Parels en panorama's behouden en versterken
- Opgave 3 Zorgvuldige inpassing bij eventueel noodzakelijke dijkverleggingen
- Opgave 4 Linge als drager van structuur
- Opgave 5 Zichtbaar maken en versterken van cultuurhistorische elementen
- Opgave 6 Verbeteren doorstroming verkeer
- Opgave 7 Optimaliseren van het Rondje Overbetuwe
- Opgave 8 Verbeteren en optimaliseren openbaar vervoernetwerk
- Opgave 9 Snelfietsroute realiseren
- Opgave 10 Uitbreiden recreatieve netwerken
- Opgave 11 Verbeteren kwaliteit waternetwerken
- Opgave 12 Groei passend bij het oostelijk en westelijk deel van de gemeente
- Opgave 13 Kwaliteit van de kernen is uitgangspunt bij eventuele groei
- Opgave 14 Waarborgen kwaliteit bedrijventerreinen
- Opgave 15 Diversiteit in werkgelegenheid
- Opgave 16 Voorzieningen bezien in clusters
- Opgave 17 Duurzaamheid
- Opgave 18 Verankeren kwaliteit samenleving
- Opgave 19 Borgen van een sociaal netwerk
- Opgave 20 Impuls leren en ontwikkelen
- Opgave 21 Versterken ontmoeten en cultuur als bindende elementen

Bijlage 2 Bestaand beleid per programma

GEMEENTEBREED

Strategisch integraal beleid

- Toekomstvisie+ - Overbetuwe verbindt... (2009)

Ruimtelijk beleid

- Nota Ruimte - Ruimte voor ontwikkeling (VROM, 2006)
- Streekplan Gelderland - Kansen voor de regio's (provincie, 2005)
- Regionaal Plan 2005-2020 (Stadsregio, 2006)
- Kadernota Visie op Ruimte (gemeente, 2004)
- Toekomstvisie+ - Overbetuwe verbindt... (gedeelte structuurvisie) (gemeente, 2009)
- Nota Grondbeleid (gemeente, 2009)
- Beleidsregel Inbreidingsverzoeken (gemeente, 2005)
- Beleidsregel voor toepassing van artikel 3.23, eerste lid van de Wet ruimtelijke ordening juncto artikel 4.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening gemeente Overbetuwe (gemeente, 2009)

Milieubeleid

- Overbetuwe naar klimaatneutraal - Uitvoeringsprogramma Duurzame Ontwikkeling en energieneutraliteit in Overbetuwe (2009)
- 'Strategisch document - Milieukompas voor de toekomst' (2009)

BELEIDSPROGRAMMA'S

1. Samenleven

- Nota Integrale Veiligheid 2010-2014 (2010)
- Algemene subsidieverordening gemeente Overbetuwe (2008)
- Algemene subsidieregeling gemeente Overbetuwe (2008)
- Specifieke subsidieregeling activiteiten algemeen belang gemeente Overbetuwe (2008)
- Nota "Overbetuwe Cultureel" (2009)
- Nota Teamwork in Overbetuwe (2004)
- Tussenevaluatie Breedtesport (2007)
- Nota STA voor uw zaak (2004)
- STA-beleid clusters zwembaden, peuterspeelzalen en buitensport (2005)
- Nota "Kunstgras ja/nee" (2009)
- STA-beleid clusters binnensport, MFA's en tennis (2007)
- Evaluatie subsidiebeleid (2007)
- Evaluatie STA-beleid (2009)
- Nota "Jeugdbeleid 2008-2011" (2008)
- Plan van aanpak 2008-2011. Gelderland Midden. District Rivierenland. Jongeren, alcohol & drugs: niet te jong, niet te vaak, niet te veel. (2008)
- Beleidsnota Invoering Wet inburgering
- Verordening Wet Inburgering 2009
- Beleidsnota: 'De gemeenschap, dat zijn wij samen' 2007-2011
- Verordening 'Voorzieningen Maatschappelijke Ondersteuning 2008'
- Besluit Wet Maatschappelijke Ondersteuning

- Nota Wet kinderopvang Gemeente Overbetuwe
- Verordening Wet kinderopvang Gemeente Overbetuwe
- Nota schuldhulpverlening 'Grip op de knip in Overbetuwe'
- Projectopdracht Uitvoering Project Koninginnebuurt (2009)
- Memo stand van zaken Project Koninginnebuurt per 01-01-2010
- Verordening Cliëntenparticipatie WMO
- Verordening Cliëntenparticipatie WWB en WIJ

2. Werken en leren

Stadsregio:

- Het regionaal plan Stadsregio Arnhem Nijmegen 2005-2020
- Regionaal Economische Ontwikkelingsstrategie KAN 2010
- EPO (Economisch Programmerings- en Ontwikkelingsdocument) Stadsregio Arnhem Nijmegen
- Evaluatie Detailhandelsbeleid
- Detailhandelstructuurvisie KAN 2001
- Toeristisch Recreatieve Structuurvisie KAN
- EU programma Stadsregio Arnhem-Nijmegen 2007-2013

Gemeente:

- Sociaal-Economisch Beleidsplan 2010-2015 (SEB)
- Kadernota Visie op Ruimte (2003)
- Beleidsregel functieverandering en nieuwvestiging in het buitengebied (2008)
- Beleid 'Aan huis gebonden beroepen'; opgenomen in de nota Beleid vrijstelling art. 19 lid 3 (2003)

- Verordening onderwijshuisvesting (2010)
- Integraal Huisvestingsplan onderwijsvoorzieningen (2010)
- Nota "Jeugdbeleid 2008-2011" (2008)
- "Blijven investeren in voor- en vroegschoolse educatie", nota onderwijsachterstandenbeleid (2008)
- Nota "Harmonisatie en kwaliteit peuterspeelzalen" (2007)
- Notitie Evaluatie peuterspeelzaalwerk 2007 (2008)
- "Mevrouw Van Dale Geeft Het Antwoord" Evaluatie Lokaal Onderwijsbeleid (2007)
- Lokale Educatieve Agenda (LEA) (2009)
- "Schoolbegeleiding 2010-2014: Leerlingenzorg voor de toekomst!" (2009)

- Beleidsnota Invoering Wet inburgering in de gemeente Overbetuwe
- Tussenevaluatie Wet inburgering 2009
- Verordening op de inburgering gemeente Overbetuwe 2009
- Beleidsnota Activering & Uitstroom
- Re-integratieverordening WWB, WIJ, IOAW, IOAZ gemeente Overbetuwe 2010
- Beleidsnota Re-integratie en Handhaving WWB 2007
- Visie op de Wet Participatiebudget: Niemand aan de kant. Meedoen werkt.
- Regeling Loonkostensubsidie 2009
- Scholingsregeling gemeente Overbetuwe 2009
- Premiereregeling gemeente Overbetuwe 2005
- Verordening persoonsgebonden budget begeleid werken Wsw Midden-Gelderland 2008
- Verordening Wsw cliëntenraad Midden-Gelderland 2008
- Verordening cliëntenparticipatie Wet werk en bijstand Overbetuwe 2005

3. Wonen

Rijk:

- Nota Mensen, Wensen, Wonen (2000)

Provincie:

- Woonvisie Gelderland - Deel A: Keuzevrijheid en Identiteit (2003)
- Kwalitatief Woonprogramma 2010-2019 - Deel C: Keuzevrijheid en Identiteit (KWP3; 2010)

Stadsregio:

- Woonvisie KAN (2001)
- Concessiebeleid KAN (2004) (uitgewerkt in convenanten & Regionaal Plan)
- Regionale huisvestingsverordening (2007)
- Koersnota Verstedelijkingsagenda 2010-2020 met doorkijk tot 2040 (2010)

Gemeente:

- Woonvisie 2010-2015 (2009)

4. Verkeer en vervoer

Rijk:

- Nota Mobiliteit (2006)

Provincie:

- Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan (juni 2004)

Stadsregio:

- Regionale Nota Mobiliteit (2006)
- Netwerkanalyse KAN (2006)
- Samen Leidend in Mobiliteit (SLIM) Stadsregio Arnhem Nijmegen (2009)
- Regionaal Fietsnetwerk KAN (2005)
- Stadsregiorail (2007)
- Masterplan openbaar vervoer 2008-2020 (2008)

Gemeente:

- Gemeentelijk Mobiliteitsplan Overbetuwe (GMO) 2003-2013 (2004)
- Discussienota Parkeren centrum Elst (2003)

5. Landschap en recreëren

- Ontwerp Landschapsontwikkelingsplan (LOP; 2010)
- Landschapsvisie Slijk-Ewijk / landgoed Loenen (2006)
- Landschapsvisie de Danenberg (2009)
- Algemene Subsidieverordening (t.b.v. landschapselementen)
- Beleidsplan Recreatie en Toerisme gemeente Overbetuwe (2008)
- Nota Kampeerbeleid Overbetuwe (2008)
- (Ontwerp-)Intergemeentelijke structuurvisie Park Lingezege (2010)
- Erfgoedplan (2004)